Sarajevo, 16.11.2026. godine
Broj: 06-06-2-1161-2/26

Poziv za učešće u novom ciklusu „FIATA škole špedicije" za školsku 2026/2027 godinu

Poštovani/a,

Vanjskotrgovinska/Spoljnotrogivnska komora Bosne i Hercegovine (VTK/STK BiH) otvara prijave za novu generaciju polaznika "FIATA škole špedicije" za školsku 2026/2027. godinu. Ako se bavite špedicijom, logistikom, transportom, vanjskom trgovinom, izvozom ili uvozom, ili želite izgraditi profesionalnu karijeru u ovim oblastima, "FIATA škola špedicije" pruža Vam priliku da steknete specijalistička znanja i međunarodno prepoznatljivu kvalifikaciju.

FIATA – međunarodni standardi i izvrsnost u špediciji i logistici

FIATA (Međunarodni savez špediterskih udruženja) jedna je od najznačajnijih međunarodnih organizacija u oblasti špedicije i logistike. Njeni standardi predstavljaju važnu referencu za profesionalce i kompanije širom svijeta. Upravo na tim standardima zasniva se "FIATA škola špedicije" koju realizuje VTK/STK BiH. Završetkom programa, uz ispunjavanje propisanih obaveza i uspješno polaganje kvalifikacijskih i završnog ispita, polaznici stiču pravo na prestižnu FIATA diplomu iz Švicarske, međunarodno prepoznatljiv dokument koji potvrđuje posjedovanje stručnih kompetencija u oblastima obuhvaćenim nastavnim programom.

FIATA škola špedicije – međunarodna akreditacija i kvalitet edukacije

VTK/STK BiH realizuje "FIATA školu špedicije" na osnovu akreditacije Međunarodnog saveza špediterskih udruženja (FIATA). Ova akreditacija podrazumijeva ispunjavanje međunarodnih zahtjeva i standarda, ali i kontinuiranu posvećenost održavanju i unapređenju kvaliteta edukacije. Posebno važan segment našeg rada predstavlja proces re-validacije FIATA akreditacije svake četiri godine, tokom kojeg se ponovo preispituju ispunjenost propisanih kriterija i kvalitet realizacije programa. VTK/STK BiH jedina je institucija u Bosni i Hercegovini koja realizuje školu špedicije na osnovu akreditacije kod FIATA-e. Nastavni plan i program (NPP) redovno inoviramo i prilagođavamo aktuelnim promjenama u međunarodnoj trgovini, transportu, logistici i špediterskoj djelatnosti. Posebnu pažnju posvećujemo stručnosti angažovanih predavača, kvalitetu nastavnih materijala i povezivanju nastavnih sadržaja sa stvarnim potrebama poslovne zajednice. Naš cilj nije samo prenijeti znanje nego osigurati da polaznici dobiju aktuelna, primjenjiva i međunarodnim standardima usklađena znanja.



Iza "FIATA škole špedicije" stoji više od dvije decenije kontinuiranog rada na razvoju stručnih znanja i kompetencija u oblasti špedicije, logistike, transporta i međunarodne trgovine. Kroz naš program prošlo je više od 500 polaznika, koji su danas ponosni nosioci FIATA diploma i dio profesionalne zajednice koja doprinosi razvoju ovih djelatnosti u BiH i šire. Ova tradicija, zajedno s međunarodnom akreditacijom, stručnim predavačima i kontinuiranim unapređenjem programa, predstavlja temelj povjerenja koje gradimo s polaznicima i kompanijama.

Kome je namijenjena FIATA škola špedicije i šta ćete naučiti?

Program "FIATA škole špedicije" je namijenjen zaposlenima u špediterskim, logističkim i transportnim kompanijama, izvoznicima, uvoznicima, kao i svima koji žele steći specijalistička znanja i profesionalno se profilisati u ovim oblastima.

Nastavni plan i program obuhvata ukupno 14 modula:

1. Uvod u špediterstvo
2. Pomorski transport
3. Kontejnerizacija i kontejnerski transport
4. Zračni transport
5. Cestovni transport
6. Željeznički transport
7. Intermodalni i multimodalni transport
8. Nacionalni/međunarodni prijevoz tereta unutarnjim plovnim putevima
9. Carinske procedure i INCOTERMS
10. Logistika, skladištenje i distribucija
11. Sigurnost i zaštita (Safety and Security)
12. Transportno osiguranje
13. Transport opasne robe
14. Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) u špediterstvu

Branislava Đurđeva 10
71000 Sarajevo, BiH
Tel.: (+387 33) 566-222, 566-257
Fax: (+387 33) 214-292, 566-258
E-mail: info@komorabih.ba
http://www.komorabih.ba

Svaki modul obrađuje zasebnu tematsku cjelinu i doprinosi razvoju kompetencija potrebnih za savremeno obavljanje špediterskih i logističkih poslova.

Kako se realizuje nastava? Organizacija i dinamika programa

Osnovu svakog od 14 modula čini obavezna nastava uživo, u učionici, u trajanju od osam školskih sati. To znači ukupno 112 školskih sati neposredne nastave, uz direktan rad s predavačima, razmjenu iskustava i interakciju s drugim polaznicima. Detaljan sadržaj, tematske cjeline i ishodi učenja za svaki modul predstavljeni su u nastavnom silabusu, koji je sastavni dio ovog poziva.

Planiranom dinamikom predviđeno je održavanje dva modula mjesečno, što znači da realizacija jednog ciklusa FIATA škole špedicije traje najmanje sedam mjeseci. Detaljna dinamika realizacije nastave, uključujući termine i satnicu, bit će dogovorena s prijavljenim polaznicima prilikom prvog susreta.

Najveći dio nastave u učionici realizovat će se u prostorijama Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u ulici Branislava Đurđeva 10. Planirani početak nastave je 14. i 15. decembra 2026. godine. Tačna satnica i raspored predavanja bit će blagovremeno dostavljeni prijavljenim kandidatima.

Međutim, učenje ne završava izlaskom iz učionice. Program je osmišljen tako da obaveznu nastavu dopunjuje različitim oblicima podrške i praktičnog učenja, uključujući:

- online konsultacije i dodatnu podršku predavača;
- studijske posjete kompanijama, transportnim čvorištima i relevantnim institucijama;
- analizu konkretnih poslovnih slučajeva (case-study);
- samostalno učenje i korištenje nastavnih materijala (self-study).

Kontinuirana provjera znanja i sticanje FIATA diplome

Provjera znanja organizovana je kontinuirano, nakon realizacije svakog pojedinačnog modula. Mjesec dana nakon održane nastave iz određenog modula polaznici pristupaju kvalifikacijskom ispitu iz tog modula. Ovakav način provjere omogućava kontinuirano praćenje napretka polaznika, provjeru razumijevanja obrađenih sadržaja i vrednovanje stečenog znanja tokom cijelog trajanja programa.

Na taj način osiguravamo da polaznici postepeno usvajaju i potvrđuju znanja i kompetencije iz svih oblasti obuhvaćenih nastavnim programom. Nakon uspješno položenih svih 14 kvalifikacijskih ispita, polaznici pristupaju završnom (finalnom) ispitu. Oni koji ispune propisane obaveze i uspješno polože završni ispit stiču pravo na izdavanje FIATA diplome iz Švicarske.

Učenje kroz praksu – povezivanje s privredom i institucijama

Posebnu vrijednost "FIATA školi špedicije" daje uska saradnja VTK/STK BiH s relevantnim institucijama, kompanijama i organizacijama iz sektora transporta, logistike i međunarodne trgovine. Zahvaljujući uspostavljenim partnerskim odnosima, našim polaznicima omogućavamo da dio nastavnih sadržaja upoznaju neposredno, kroz organizovane studijske posjete i susrete s profesionalcima koji svakodnevno rade u ovim djelatnostima.

Tako polaznici imaju priliku zaviriti iza kulisa funkcionisanja željezničkih stanica, aerodroma, riječnih i morskih luka, lučkih uprava i kontejnerskih terminala, posjetiti pomorske fakultete i druge relevantne ustanove te iz prve ruke upoznati procese, infrastrukturu i izazove različitih vidova transporta. Na ovaj način "FIATA škola špedicije" povezuje učionicu sa stvarnim poslovnim okruženjem, a teorijska znanja s konkretnim iskustvima iz prakse. Jer špediterstvo i logistika najbolje se razumiju onda kada se naučeno ima priliku vidjeti, doživjeti i povezati sa stvarnim poslovnim procesima.

Znanje iz akademskog i poslovnog okruženja – naši predavači

Kvalitet "FIATA škole špedicije" u velikoj mjeri počiva na profilu predavača koji učestvuju u realizaciji programa. Nastavu vode stručnjaci s dugogodišnjim akademskim i profesionalnim iskustvom u oblastima saobraćaja, transporta, logistike, špedicije i međunarodne trgovine. Među njima su doktori i magistri nauka, univerzitetski profesori i iskusni stručnjaci koji iza sebe imaju bogato iskustvo u obrazovanju, istraživačkom radu, upravljanju transportnom infrastrukturom, carinskim procedurama, međunarodnoj trgovini i logističkim sistemima.

Posebnu vrijednost programu daju gostujući predavači iz privrede, koji dolaze iz vodećih kompanija u sektoru špedicije, logistike, transporta i međunarodne trgovine. Riječ je o iskusnim profesionalcima koji obavljaju odgovorne rukovodeće funkcije, uključujući pozicije direktora, izvršnih direktora i članova upravljačkih struktura kompanija. Njihovo neposredno iskustvo u upravljanju poslovnim procesima, organizaciji međunarodnog transporta, carinskom zastupanju, logističkim operacijama, kontejnerskom transportu i međunarodnoj trgovini omogućava polaznicima da se upoznaju s konkretnim izazovima, poslovnim praksama i standardima savremene industrije. Naš pristup je jednostavan: znanje prenose oni koji ga razumiju, primjenjuju i svakodnevno razvijaju – u akademskom okruženju i u stvarnom poslovnom svijetu.

Prijava učešća

Prijava učešća vrši se popunjavanjem **online prijavnog obrasca**, najkasnije do srijede, 09.12.2026. godine do 12:00 sati.

Kotizacija i šta je uključeno u cijenu programa

Redovna kotizacija za pohađanje "FIATA škole špedicije" za školsku 2026/2027. godinu iznosi **1.700,00 KM + PDV**.

Za članice VTK/STK BiH odobrava se popust od 20%, tako da kotizacija za njihove uposlenike iznosi **1.360,00 KM + PDV**.

U cijenu kotizacije uključeno je:

- edukacija u skladu s nastavnim planom i programom (14 modula/dana obuke uživo - učionica);
- online konsultacije 1:1 sa predavačima (opcionalno);
- priručnik za "FIATA školu špedicije";
- elektronske prezentacije predavača;
- pribor i radni materijali;
- osvježenje tokom pauza;
- FIATA diploma iz Švicarske (nakon ispunjavanja svih propisanih uslova i uspješno položenih kvalifikacijskih i finalnog ispita).

Za sve učesnike omogućeno je plaćanje kotizacije u tri rate:

- Za redovnu kotizaciju: prva rata iznosi 700,00 KM (uplaćuje se prije početka nastave), druga i treća rata po 500,00 KM (sve bez PDV-a).
- Za članice VTK/STK BiH: prva rata iznosi 560,00 KM (uplaćuje se prije početka nastave), druga i treća rata po 400,00 KM (sve bez PDV-a).

Dodatne informacije

Kontakt osoba za sve dodatne informacije je g. Mirza Konjo, voditelj "FIATA škole špedicije". Telefon: +387 33 566 204. E-mail: mirza.konjo@komorabih.ba

Pozivamo sve zainteresovane da iskoriste priliku za sticanje međunarodno prepoznatljive kvalifikacije i postanu dio zajednice od više od 500 FIATA diplomaca u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

Sabrina Teskeredžić
Institut za edukaciju VTK/STK BiH
Direktorica

Prilog:

- Silabus „FIATA škole špedicije"

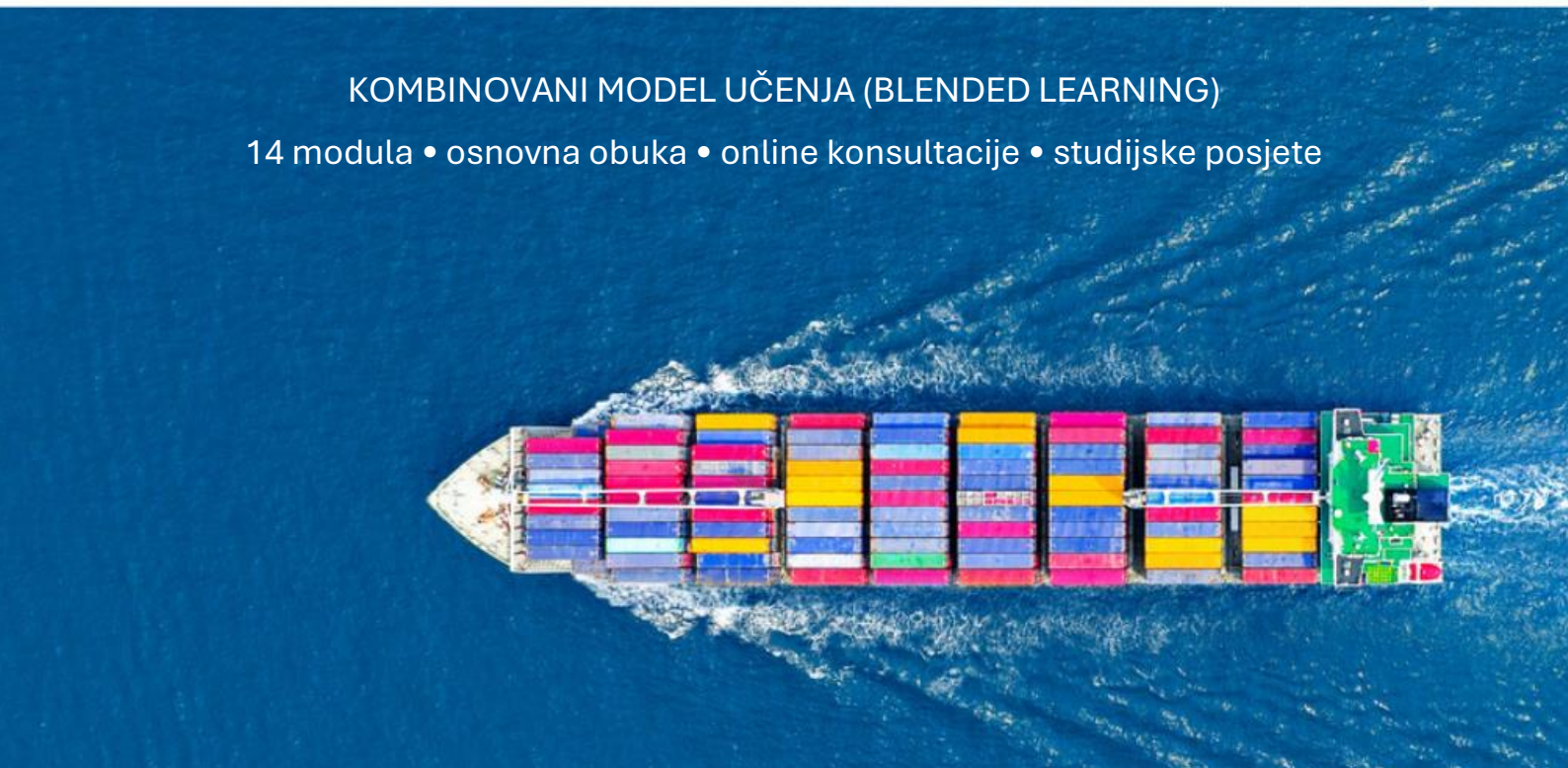
VANJSKOTRGOVINSKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE
СПОЉНОТРГОВИНСКА КОМОРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
FOREIGN TRADE CHAMBER OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

FIATA ŠKOLA ŠPEDICIJE

SILABUS PROGRAMA OBUKE

KOMBINOVANI MODEL UČENJA (BLENDED LEARNING)

14 modula • osnovna obuka • online konsultacije • studijske posjete



1. Uvod

„FIATA škola špedicije“ je program edukacije koji organizuje Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine (Institut za edukaciju) u skladu sa standardima Međunarodnog saveza špediterskih udruženja (FIATA). Program se realizuje kroz 14 modula nastavnog plana i programa. Nakon odslušane nastave organizuje se polaganje kvalifikacijskih ispita za svih 14 modula te finalnog ispita na kraju škole. Kandidati koji ispune kriterije ispita ostvaruju pravo na izdavanje prestižne FIATA diplome, međunarodno priznatog dokumenta koji služi kao dokaz posjedovanja stručnih kompetencija iz oblasti koje čine nastavni program škole.

Šta je FIATA

FIATA je Međunarodni savez špediterskih udruženja, koji su 31. maja 1926. godine u Beču (Austrija) osnovali međunarodni špediteri. Sjedište FIATA-e je u Švicarskoj. Danas obuhvata približno 40.000 špediterskih i logističkih preduzeća te zapošljava oko 10 miliona špeditersko-logističkih stručnjaka u 150 država.

Akreditacija i kvalitet realizacije

VTK BiH organizuje „FIATA školu špedicije“ na osnovu postojeće akreditacije kod FIATA-e, za koju prolazi proces re-validacije svake 4 godine. U tom smislu postoji obaveza da se nastavni planovi i programi inoviraju, kako bi polaznici bili upoznati s najaktuelnijim temama i oblastima iz modula koji čine školu. Za potrebe škole VTK BiH priprema vlastitu literaturu i prezentacije, a nastavu izvode predavači koji su stručnjaci u ovoj oblasti i koji su kroz naučni rad i praktično poznavanje tematike dali značajan doprinos razumijevanju materije. VTK BiH realizuje “FIATA školu špedicije” već 20 godina, a kroz nju je prošlo preko 500 polaznika koji su danas vlasnici FIATA diplome iz Švicarske.

Raznolikost načina izvođenja nastave

„FIATA škola špedicije“ se realizuje kroz različite oblike nastave i učenja, koji se međusobno dopunjavaju i čine kombinovani model učenja (blended learning). Raznolikost načina izvođenja nastave jedna je od ključnih vrijednosti programa, a obuhvata:

- učenje uživo u učionici, kao osnovnu i obaveznu komponentu nastave;
- online konsultacije, kao opcionalnu podršku polaznicima u razjašnjavanju sadržaja i pripremi za ispite;
- samostalno učenje polaznika, uz literaturu i prezentacije koje za potrebe škole priprema VTK BiH;
- izradu seminarskog rada (case study), u kojem polaznici primjenjuju stečena znanja na konkretnom slučaju iz prakse;
- studijske posjete, koje povezuju teorijska znanja s realnim poslovnim okruženjem transporta, špedicije i logistike (obavezne u pet predviđenih modula).

Ovakav pristup omogućava polaznicima da znanja i vještine stiču na više načina, kroz teoriju, praksu i samostalan rad, uz podršku predavača i stručnih partnera.

1.1. Cilj obuke i ciljna grupa

Cilj „FIATA škole špedicije“ je stručno osposobljavanje u oblasti špedicije, logistike, vanjske trgovine, transporta, izvoza, uvoza i općenito kretanja robe te sticanje FIATA diplome kao dokaza stručnih kompetencija. Uporedo s ekonomskim rastom i uvođenjem naprednih tehničkih procedura, kao što su e-trgovina, e-Freight i e-logistika, od presudne je važnosti da se industrija i kompanije mogu osloniti na kvalifikovane i obučene stručnjake. Zato škola počiva na konceptu cjeloživotnog učenja, koje se definiše kao sistemsko održavanje i unapređenje znanja, vještina i kompetencija kroz cijeli radni vijek i predstavlja preduslov za uspjeh industrije.

Program je namijenjen:

- uposlenicima kompanija iz oblasti špedicije, logistike, vanjske trgovine i transporta
- izvoznicima i uvoznicima
- osobama koje žele da se profilišu u navedenim oblastima

1.2. Struktura i način realizacije programa

Program se sastoji od 14 modula. Svaki modul obuhvata osnovnu obuku u učionici u trajanju od 8 sati (obavezno), pismeni kvalifikacijski ispit u trajanju od 2 sata (obavezno) te opcionalne online konsultacije čiji se obim razlikuje po modulima. Za pet modula predviđena je i obavezna studijska posjeta u trajanju od 4 sata. Osnovna obuka, online konsultacije i studijske posjete zajedno čine okvir škole u trajanju do 353 sata. Na taj okvir se dodaju kvalifikacijski ispiti po modulima, seminarski rad (case study) i završni pismeni ispit koji obuhvata sadržaj svih 14 modula.

2. Model kombinovanog učenja (blended learning)

FIATA škola špedicije realizuje se kroz kombinovani model učenja koji povezuje učenje uživo u učionici, online podršku i praktično iskustvo iz realnog poslovnog okruženja. Učenje uživo u učionici i studijske posjete su obavezne komponente, dok su online konsultacije dodatna, opcionalna podrška polaznicima.

Komponenta	Svrha i opis	Obim	Status
UČENJE UŽIVO U UČIONICI	Osnovna komponenta nastave: obrada sadržaja svih 14 modula uz predavača i direktnu interakciju s polaznicima.	8 sati po modulu (ukupno 112 sati)	**Obavezno**
ONLINE KONSULTACIJE	Dodatna podrška polaznicima: razjašnjavanje sadržaja i priprema za ispite.	do 221 sata ukupno	**Opcionalno**
STUDIJSKE POSJETE	Praktična komponenta koja povezuje teorijska znanja s realnim poslovnim okruženjem transporta, špedicije i logistike.	4 sata po posjeti (5 modula, ukupno 20 sati)	**Obavezno**

Obavezni elementi: osnovna obuka u učionici, studijske posjete (5 modula), pismeni kvalifikacijski ispiti po modulima, seminarski rad i završni pismeni ispit.

Opcionalni elementi: online konsultacije.

3. Pregled modula i aktivnosti

Br.	Naziv modula	Osnovna obuka (obavezno)	Online konsultacije (opcionalno)	Studijska posjeta (obavezno)	Kvalifikacijski ispit (obavezno)	Ukupno modul (bez ispita)
1	Uvod u špediterstvo	8 h	do 28 h	—	2 h	do 36 h
2	Pomorski transport	8 h	do 18 h	4 h	2 h	do 30 h
3	Kontejnerizacija i kontejnerski transport	8 h	do 12 h	4 h	2 h	do 24 h
4	Zračni transport	8 h	do 38 h	4 h	2 h	do 50 h
5	Cestovni transport	8 h	do 42 h	—	2 h	do 50 h
6	Željeznički transport	8 h	do 8 h	4 h	2 h	do 20 h
7	Intermodalni i multimodalni transport	8 h	do 22 h	—	2 h	do 30 h
8	Nacionalni/međunarodni prijevoz tereta unutarnjim plovnim putevima	8 h	do 3 h	4 h	2 h	do 15 h
9	Carinske procedure i INCOTERMS	8 h	do 22 h	—	2 h	do 30 h
10	Logistika, skladištenje i distribucija	8 h	do 22 h	—	2 h	do 30 h
11	Sigurnost i zaštita (Safety and Security)	8 h	do 2 h	—	2 h	do 10 h
12	Transportno osiguranje	8 h	do 2 h	—	2 h	do 10 h
13	Transport opasne robe	8 h	do 2 h	—	2 h	do 10 h
14	Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) u špediterstvu	8 h	—	—	2 h	8 h
	UKUPNO	**112 h**	**do 221 h**	**20 h**	**28 h**	**do 353 h**

Napomena: vrijednosti online konsultacija i ukupnog trajanja modula iskazane su kao gornja granica („do“) i ne znače da toliko traje za svakog polaznika. Kolona „Ukupno modul (bez ispita)“ obuhvata osnovnu obuku, online konsultacije i studijsku posjetu (8 + online + posjeta). Kvalifikacijski ispit se ne uračunava u ovu kolonu. Obim online konsultacija po modulu izračunat je kao ukupno trajanje modula umanjeno za 8 sati osnovne obuke i, gdje je predviđena, 4 sata obavezne studijske posjete.

4. Moduli

Modul 1: Uvod u špediterstvo

Sadržaj modula

Modul obrađuje historijski razvoj špedicije, čiji se počeci povezuju s Venecijom u 13. stoljeću i posrednicima koji su preuzimali odgovornost za siguran transport robe do odredišta. Jasno se razlikuju prevoznik, koji obavlja prijevoz, i špediter, koji organizuje prijevoz robe prijevoznim sredstvima drugih lica od prodavca do kupca, uz porijeklo pojma špedicija (lat. „expedire“, „expeditio“) i definiciju prof. dr. Ante Turine. Špedicija se razmatra kao nauka, odnosno skup interdisciplinarnih i multidisciplinarnih znanja, te kao djelatnost, odnosno skup specifičnih funkcija, zadataka, operacija, pravila i vještina. Obuhvata otpremu, dostavu i tranzit robe svim prijevoznim sredstvima i putevima. Prijevoz se posmatra u konvencionalnom, kombinovanom i multimodalnom obliku.

Pregled aktivnosti – Modul 1

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 28 sati	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 36 sati (8 + do 28).

Modul 2: Pomorski transport

Sadržaj modula

Modul obrađuje nastanak i razvoj pomorskog transporta te razlikuje pojmove pomorskog sistema, pomorske privrede, pomorskog prometa i pomorskog prijevoza, uključujući prijevoz robe i putnika morem, prekrcajne operacije i procese u luci. Naglašava se da pomorski transport koristi prirodne plovne puteve, što snižava troškove uspostavljanja saobraćaja, ali ograničava njegovu primjenu na relacijama bez plovnog puta. Pomorsko tržište se razmatra kao ukupnost ponude i potražnje brodskog prostora, pri čemu se vozarine formiraju na osnovu ponude i potražnje. Obrađuje se struktura svjetske trgovačke flote i zastave pogodnosti (Liberija, Panama, Kipar, Bahami), čije je korištenje uglavnom uzrokovano finansijskim poticajima. Posebno se ukazuje na udio tankerske flote, koja čini približno 40% kapaciteta svjetske flote.

Pregled aktivnosti – Modul 2

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 18 sati	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**
D. Studijska posjeta – Rijeka, Hrvatska	4 sata	Studijska posjeta	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 30 sati (8 + do 18 + 4).

Studijska posjeta: Stručna posjeta relevantnoj pomorskoj i lučkoj infrastrukturi u Rijeci, Hrvatska.

Modul 3: Kontejnerizacija i kontejnerski transport

Sadržaj modula

Modul objašnjava kontejnerizaciju kao skup tehničkih sredstava, opreme i infrastrukturnih elemenata za mehanizovano rukovanje kontejnerima od pošiljaoca do primaoca, koji smanjuje troškove, ubrzava transport i primjenjuje se uglavnom u željezničkom, pomorskom i cestovnom prometu. Prikazuje se historijski razvoj upotrebe kontejnera i ključna uloga koncepta intermodalnog transporta u brzom širenju kontejnerskog prometa. Kontejner se definiše kao manipulativna transportna oprema, uz općeprihvaćenu definiciju ISO-a: pravougaonog je oblika, vodootporan, štiti robu od kvarenja i gubitka te se može odvojiti od transportnog sredstva i prevoziti kao homogena jedinica bez pretovara robe. Navode se brojne vrste kontejnera koje se razlikuju prema namjeni, vrsti robe, kapacitetu, materijalu, konstrukciji, mjestu upotrebe i načinu transporta. Obrađuje se i njihova podobnost za pretovar i opremu za osiguranje uslova prijevoza određenih vrsta robe.

Pregled aktivnosti – Modul 3

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 12 sati	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**
D. Studijska posjeta – Rijeka, Hrvatska	4 sata	Studijska posjeta	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 24 sata (8 + do 12 + 4).

Studijska posjeta: Stručna posjeta relevantnoj pomorskoj i lučkoj infrastrukturi u Rijeci, Hrvatska.

Modul 4: Zračni transport

Sadržaj modula

Modul razmatra zračni transport kao složen sistem u kojem su usklađeni tehnika, tehnologija, organizacija i ekonomija kroz tri osnovna oblika djelatnosti: prijevoz, prihvat i otpremu (handling) te kontrolu letenja. Razjašnjavaju se pojmovi avijacija, zračni saobraćaj i zračni prijevoz te tri naučne oblasti tehnologije zračnog saobraćaja. Obrađuju se klasifikacije komercijalnih zrakoplova i aerodroma prema više kriterija, kao i tržište zračnih usluga s kriterijima razvrstavanja transportne potražnje i fazama prijevoza (otprema, prijevoz, prihvat). Opisuje se tehnološki proces handlinga i otpreme, koji se sastoji od pet osnovnih elemenata: područja odgovornosti, proizvodnih faza, infrastrukture, informacionih tokova i prijevoza. Naglašava se interakcija prijevoznih sredstava i infrastrukture.

Pregled aktivnosti – Modul 4

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 38 sati	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**
D. Studijska posjeta – Međunarodni aerodrom Sarajevo	4 sata	Studijska posjeta	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 50 sati (8 + do 38 + 4).

Studijska posjeta: Stručna posjeta Međunarodnom aerodromu Sarajevo.

Modul 5: Cestovni transport

Sadržaj modula

Modul analizira tehnologiju cestovnog transporta sa sistemskog stanovišta, kroz elemente (objekti prijevoza, oprema i infrastruktura) čiji je zajednički cilj stvaranje transportne usluge. Razlikuju se prijevoz putnika i prijevoz robe, pri čemu prijevoz robe mora odgovarati zahtjevima transportne potražnje i karakteristikama predmeta prijevoza. Ističe se posebno mjesto cestovnog transporta u međunarodnom prijevozu (brzina, prijevoz od vrata do vrata, prilagodljivost, niži troškovi ambalaže) i uticaj graničnih carinskih formalnosti na brzinu prijevoza. Obrađuje se TIR sistem: Carinska konvencija iz 1959, TIR karnet, uloga Međunarodne unije za cestovni transport (IRU) sa sjedištem u Ženevi te garancija za carine i poreze zemalja tranzita. Obrađuje se i ATA karnet, carinski dokument za privremeni izvoz i uvoz određene robe u više od 70 zemalja.

Pregled aktivnosti – Modul 5

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 42 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 50 sati (8 + do 42).

Modul 6: Željeznički transport

Sadržaj modula

Modul prikazuje historijski razvoj željezničkog transporta, od prvih šina u 17. i 18. stoljeću do parne lokomotive Georgea Stephensona (1825, linija Stockton–Darlington), koja se smatra rođendanom željeznica. Željeznica se predstavlja kao složen transportni sistem čije se pruge razvrstavaju prema različitim kriterijima (broj kolosijeka, širina kolosijeka, značaj, obim saobraćaja, vrsta vuče). Obrađuje se podjela teretnih vagona na 13 kategorija označenih velikim slovima te oznaka RIV za vagone u međunarodnom željezničkom teretnom prijevozu. Tehnologija prijevoza dijeli se na pripremu, provođenje i završetak transportnog procesa. Razmatraju se i željezničke stanice kao proizvodne jedinice i veza sa korisnicima usluga te željeznički čvorovi.

Pregled aktivnosti – Modul 6

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 8 sati	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**
D. Studijska posjeta – Željeznička stanica Alipašin Most, Sarajevo	4 sata	Studijska posjeta	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 20 sati (8 + do 8 + 4).

Studijska posjeta: Stručna posjeta željezničkoj stanici Alipašin Most u Sarajevu.

Modul 7: Intermodalni i multimodalni transport

Sadržaj modula

Modul obrađuje razvoj intermodalnog i multimodalnog transporta, koji je vezan uz pojavu i upotrebu kontejnera, s 1966. godinom („kontejnerska revolucija“, dolazak prvog kontejnerskog broda u Rotterdam) kao rođendanom ovih vidova transporta. Predstavlja se evropska intermodalna logistička mreža (94 intermodalna koridora i 398 terminala) te definicije intermodalnog prijevoza prema Ženevskoj konvenciji o multimodalnom prijevozu iz 1980. i prema Evropskoj konferenciji ministara saobraćaja (ECMT), uz pojam intermodalne transportne jedinice (ITU). Razlikuju se intermodalni i multimodalni transport, pri čemu multimodalni transport uvijek uključuje najmanje dvije različite transportne grane i postoji samo kao složen sistem u međunarodnom okruženju. Obrađuju se najrasprostranjenije tehnologije: Huckepack, RO-RO, LO-LO, RO-LO i FO-FO. Posebno se naglašavaju ekološki značaj multimodalnog transporta i koncept održivog razvoja.

Pregled aktivnosti – Modul 7

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 22 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 30 sati (8 + do 22).

Modul 8: Nacionalni/međunarodni prijevoz tereta unutarnjim plovnim putevima

Sadržaj modula

Modul obrađuje prijevoz robe unutarnjim plovnim putevima (rijeke, jezera i kanali), njegovu historijsku ulogu u prijevozu rasutih tereta i nisku cijenu u odnosu na utrošenu energiju. Razmatraju se prednosti ovog vida transporta u pogledu kapaciteta i cijene, njegovi nedostaci u pouzdanosti i fleksibilnosti u odnosu na cestovni transport te ekološka prihvatljivost i eksterni troškovi. Uspoređuju se troškovi izgradnje i održavanja infrastrukture plovnih puteva s cestovnom i željezničkom infrastrukturom. Obrađuje se mreža evropskih plovnih puteva, Evropski sporazum o glavnim unutarnjim plovnim putevima od međunarodnog značaja (AGN, 1996) i dunavski koridor s pritokama Dravom i Savom, koji se poklapa s TEN-T koridorom VII (ukupne dužine 2.414 km). Opisuje se infrastruktura (luke, pristaništa, terminali) i međunarodne E-luke definisane navedenim sporazumom.

Pregled aktivnosti – Modul 8

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 3 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**
D. Studijska posjeta – Luka Brčko	4 sata	Studijska posjeta	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 15 sati (8 + do 3 + 4).

Studijska posjeta: Stručna posjeta Luci Brčko.

Modul 9: Carinske procedure i INCOTERMS

Sadržaj modula

Modul objašnjava pojam carinske robe u međunarodnoj trgovini, uključujući carinsko područje, carinsku liniju, carinske dadžbine i uticaj zabrana, te razliku između robe i carinske robe. Carinjenje se prikazuje kao složen proces koji provodi carinska služba na osnovu carinske deklaracije, dok je carina specifičan državni porez na uvezenu robu. Obrađuju se Incoterms pravila Međunarodne trgovinske komore (ICC), prvi put objavljena 1936. godine i revidirana do izdanja iz 2020. godine. Naglašava se da Incoterms nisu međunarodna konvencija, nego skup preporučenih pravila koja postaju obavezujuća tek kada ih ugovorne strane prihvate. Svrha im je da urede pravno-ekonomski odnos prodavca (izvoznika) i kupca (uvoznika) i spriječe nesporazume i pogrešna tumačenja kupoprodajnih ugovora.

Pregled aktivnosti – Modul 9

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 22 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 30 sati (8 + do 22).

Modul 10: Logistika, skladištenje i distribucija

Sadržaj modula

Modul definiše logistiku kao nauku i kao djelatnost, uključujući definiciju Vijeća Evrope, te navodi tri međusobno povezane komponente logističkog sistema: logističke usluge, informacione sisteme i logističku infrastrukturu. Naglašava se uloga logistike kao funkcije koja integrira dobavljače, kupce i funkcionalne jedinice preduzeća, njena usklađenost sa strategijom preduzeća, doprinos konkurentskoj prednosti, marketinška logistika i značaj distribucije. Obrađuje se skladištenje: pojam i funkcije skladišta te sistemi upravljanja i kontrole skladišnih procesa, zaliha i tokova. Obrađuju se ambalaža i pakovanje robe, uključujući osnovne radne operacije procesa pakovanja. Obuhvaćeni su i princip uzajamnog priznavanja proizvoda u Evropskoj uniji, potreba usklađivanja tehničkih specifikacija te značenje CE oznake.

Pregled aktivnosti – Modul 10

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 22 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 30 sati (8 + do 22).

Modul 11: Sigurnost i zaštita (Safety and Security)

Sadržaj modula

Modul razlikuje pojmove safety (nenamjerne opasnosti uzrokovane ljudskom greškom, prirodnim događajima ili tehničkim kvarovima, uz zaštitu zaposlenih, okoline i imovine) i security (namjerna djela uperena protiv ljudi, tereta, imovine i poslovanja). Polaznici će moći opisati mjere sigurnosti i zaštite u

svakodnevnoj špediterskoj praksi, objasniti razlike između ta dva pojma i prepoznati glavne međunarodne programe zaštite u transportnom lancu, kao i zahtjeve zaštite prema vidovima transporta. Obrađuju se carinsko-trgovinski sigurnosni programi AMS, BTA, CSI, C-TPAT i FAST. Predstavljaju se standardi zaštite tereta i imovine TAPA-EMEA, CDI-MPC i ISO/PAS 28000 te status ovlaštenog privrednog subjekta (AEO) i Carinski sigurnosni program (CSP). Obrađuje se i Sistem ocjenjivanja sigurnosti i kvaliteta (SQAS) u transportnim i logističkim operacijama.

Pregled aktivnosti – Modul 11

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 2 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 10 sati (8 + do 2).

Modul 12: Transportno osiguranje

Sadržaj modula

Modul obrađuje rizike kojima je izložena roba u transportu (saobraćajne nezgode, požar, prirodne nepogode, krađa i svojstva same robe) te osiguranje kao instituciju koja nadoknađuje štetu i pruža finansijsku zaštitu osiguranicima. Opisuje se obim pokrića robe koja se prevozi unutar i izvan zemlje svim vidovima transporta, uključujući štete nastale pri utovaru i istovaru. Ističe se da je transportno osiguranje jedna od najsloženijih i najvažnijih grana osiguranja, s pomorskim osiguranjem kao vodećom granom. Naglašava se njegov međunarodni karakter, jer nacionalna osiguravajuća društva često nemaju dovoljno kapitala za pokriće svih šteta. Obrađuje se podjela transportnog osiguranja prema predmetu osiguranja, vrsti transporta, trajanju, prostoru, stepenu obaveznosti i valuti.

Pregled aktivnosti – Modul 12

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 2 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 10 sati (8 + do 2).

Modul 13: Transport opasne robe

Sadržaj modula

Modul obrađuje opasne materije koje tokom proizvodnje, prijevoza, skladištenja ili rukovanja mogu ugroziti zdravlje i okolinu te potrebu da se njihov prijevoz organizuje prema pravilima koja svode rizik od nezgoda na najmanju mjeru. Predstavljaju se međunarodni sporazumi: ADR (cestovni), RID (željeznički), ICAO-TI (zračni), IMDG kod (pomorski) i ADN (unutarnji plovni putevi). Objašnjava se značaj određivanja klase i UN broja, kojim se opasna tvar potpuno definiše i isključuje slobodno tumačenje postupanja. Obrađuje se podjela opasnih tvari na devet klasa, od eksplozivnih tvari i predmeta (klasa 1) do ostalih opasnih tvari i predmeta (klasa 9). Obrađuje se i označavanje, odnosno primarne i dodatne oznake opasnosti te narandžaste table opasnosti, po dvije na svakom vozilu.

Pregled aktivnosti – Modul 13

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Online konsultacije	do 2 sata	Online	**Opcionalno**
C. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): do 10 sati (8 + do 2).

Modul 14: Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) u špediterstvu

Sadržaj modula

Modul objašnjava potrebu uvođenja elektronike i modernog informacionog sistema u špediterskom poslovanju, radi maksimalne ažurnosti i stalne evidencije robe i transportnih jedinica tokom prijevoza i skladištenja. Informacioni sistem špeditera definiše se kao strukturiran, međusobno povezan kompleks ljudi, opreme i procedura čiji podaci, nakon obrade, služe kao osnova za odlučivanje menadžmenta. Opisuju se tri toka informacija: ulazne informacije od klijenata i drugih učesnika, interne informacije unutar organizacionih jedinica špediterske kompanije te izlazne informacije prema klijentima i korespondentima. Naglašava se da je uvođenje informacionih sistema dug i zahtjevan proces koji traži znatna sredstva i promjene u načinu rukovanja dokumentacijom. Navodi se primjer velike špediterske kompanije koja je primjenom elektronike unaprijedila svoje poslovanje.

Pregled aktivnosti – Modul 14

Aktivnost	Trajanje	Način realizacije	Status
A. Osnovna obuka	8 sati	Uživo, u učionici	**Obavezno**
B. Pismeni kvalifikacijski ispit	2 sata	Pismeni ispit	**Obavezno**

Ukupno trajanje modula (bez ispita): 8 sati (8 sati osnovne obuke; online konsultacije nisu predviđene).

5. Završne aktivnosti i provjera znanja

Nakon završetka svih 14 modula polaznici ispunjavaju dvije završne obaveze.

Br.	Aktivnost	Opis	Trajanje
1	**Izrada seminarskog rada (case study)**	Primjena stečenih znanja na konkretan slučaj iz oblasti špedicije, transporta ili logistike. Predstavlja zasebnu završnu obavezu polaznika.	približno 20 sati (samostalni rad)
2	**Završni pismeni ispit**	Obuhvata sadržaj svih 14 modula.	4 sata ukupno (ne 4 sata po modulu)

6. Ukupno trajanje programa

Ukupno trajanje programa podijeljeno je na obavezni dio, koji je jednak za svakog polaznika, i opcionalni dio (online konsultacije). Navedeni sati online konsultacija predstavljaju gornju granicu, a ne trajanje koje je obavezno za svakog polaznika.

6.1. Obavezni dio programa

Br.	Stavka	Obračun	Sati	Status
A	**OBAVEZNA OBUKA (UČENJE)**			
1	Osnovna obuka u učionici	14 modula × 8 sati	112	**Obavezno**
2	Studijske posjete	5 modula × 4 sata	20	**Obavezno**
	Ukupno obavezna obuka (A)	**112 + 20**	**132**	
B	**ISPITI I ZADAĆA**			
3	Pismeni kvalifikacijski ispiti po modulima	14 modula × 2 sata	28	**Obavezno**
4	Izrada seminarskog rada (case study; samostalni rad)	približno	20	**Obavezno**
5	Završni pismeni ispit (svih 14 modula)	ukupno	4	**Obavezno**
	Ukupno ispiti i zadaća (B)	**28 + 20 + 4**	**52**	
	UKUPNO OBAVEZNI DIO (A + B)	**132 + 52**	**184**	**Obavezno**

Napomena: trajanje seminarskog rada je procjena samostalnog angažovanja polaznika, a ne broj sati organizovane nastave. Organizovane obavezne aktivnosti iznose 164 sata (184 − 20).

6.2. Opcionalni dio programa

Br.	Stavka	Obračun	Sati	Status
6	Online konsultacije	zbir gornjih granica po modulima	do 221	**Opcionalno**
	UKUPNO OPCIONALNI DIO		**do 221**	**Opcionalno**

Napomena: online konsultacije se planiraju do navedenog broja sati po modulu (pregled u poglavlju 3). Stvarni broj sati zavisi od potreba polaznika i nije obavezan.

6.3. Ukupno trajanje programa

Dio programa	Obračun	Sati
Obavezni dio (A + B)	**132 + 52**	**184**
Opcionalni dio (online konsultacije)	**gornja granica**	**do 221**
UKUPNO (obavezni + opcionalni dio)	**184 + 221**	**do 405**

Okvir škole od 353 sata i organizovane aktivnosti

Pokazatelj	Obračun	Sati
Osnovna obuka i studijske posjete (obavezno)	112 + 20	132
Online konsultacije (opcionalno)	gornja granica	do 221
Okvir škole	**132 + 221**	**do 353**
Ispiti i zadaća (obavezno)	28 + 20 + 4	52
Ukupno trajanje programa	**353 + 52**	**do 405**
Od toga organizovane aktivnosti	164 + 221	do 385
Od toga samostalni rad (seminarski rad)	približno	20

Napomena o opcionalnom karakteru online konsultacija

Online konsultacije nisu obavezna aktivnost. Predstavljaju dodatnu podršku polaznicima u razjašnjavanju sadržaja i pripremi za ispite, a njihovo nepohađanje ne utiče na ispunjavanje obaveznog dijela programa. Studijske posjete u pet predviđenih modula obavezne su i uračunate su u minimalni fond sati.